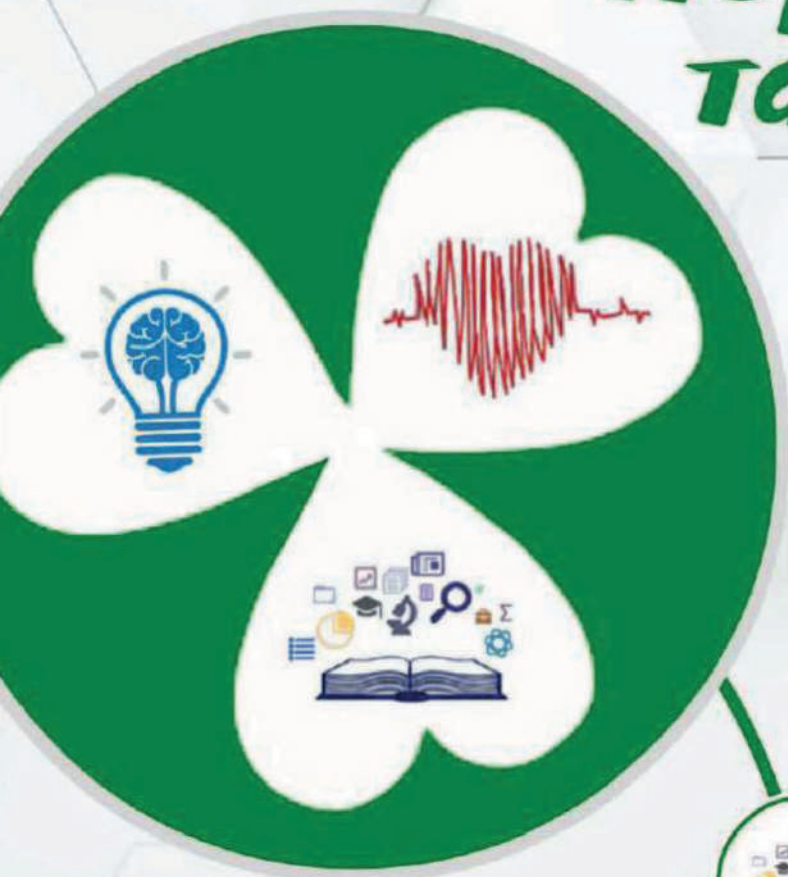

Наукові перспективи
Видавнича група

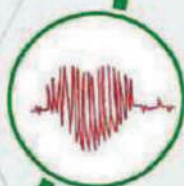
Перспективи та інновації науки

СЕРІЯ "ПЕДАГОГІКА"

СЕРІЯ "ПСИХОЛОГІЯ"

СЕРІЯ "МЕДИЦИНА"

№3(49)2025

Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського

Видавнича група «Наукові перспективи»

Луганський державний медичний університет

Громадська наукова організація «Система здорового довголіття в мегаполісі»

Християнська академія педагогічних наук України

Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання

*за сприяння КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва",
Центру дієтології Наталії Калиновської*

«Перспективи та інновації науки»

(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)

Випуск № 3(49) 2025

Київ – 2025

Ivan Horbachevsky Ternopil National Medical University

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Luhansk State Medical University

Public scientific organization "System of healthy longevity in the metropolis"

Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine

**All-Ukrainian Association of Teachers and Psychologists of Spiritual and Moral
Education**

*with the assistance of the KNP "Clinical Hospital No. 15 of the Podilsky District of Kyiv",
Nutrition Center of Natalia Kalinovska*

"Prospects and innovations of science"

(Series" Pedagogy ", Series" Psychology ", Series" Medicine ")

Issue № 3(49) 2025

Kiev – 2025

ISSN 2786-4952 Online

УДК 001.32:1/3](477)(02)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-3\(49\)](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-3(49))

«Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»):
журнал. 2025. № 3(49) 2025. С. 1972

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021
№ 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології та педагогіки**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.04.2023
№ 491 журналу присвоєно категорію "Б" із медицини: спеціальність 222**

**Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея
докторів наук з державного управління» (Рішення від 17.03.2025, № 7/3-25)**

*Журнал видається за підтримки КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва", Центру дієтології
Наталії Калиновської.*

Журнал заснований з метою розвитку наукового потенціалу та реалізації кращих традицій науки в Україні, за кордоном. Журнал висвітлює історію, теорію, механізми формування та функціонування, а, також, інноваційні питання розвитку медицини, психології, педагогіки та. Видання розраховано на науковців, викладачів, педагогів-практиків, представників органів державної влади та місцевого самоврядування, здобувачів вищої освіти, громадсько-політичних діячів.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar.

Голова редакційної колегії:

**Жукова Ірина
Віталіївна**

кандидат наук з державного управління, доцент, Лауреат премії Президента України для молодих вчених, Лауреат премії Верховної Ради України молодим ученим, директор Видавничої групи «Наукові перспективи», директор громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна)

Головний редактор: Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна).

Заступник головного редактора: Торяник Інна Іванівна - доктор медичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник лабораторії вірусних інфекцій Державної установи «Інститут мікробіології та імунології імені І.І. Мечникова Національної академії медичних наук України» (Харків, Україна);

Заступник головного редактора: Сіданіч Ірина Леонідівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна);

Заступник головного редактора: Жуковський Василь Миколайович — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови Національного університету "Острозька академія" (Рівне, Україна).

Редакційна колегія:

1. Бабова Ірина Костянтинівна - доктор медичних наук, професор, професор кафедри дефектології та фізичної реабілітації, ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського" (Одеса, Україна)
2. Бабчук Олена Григоріївна — кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
3. Бартенєва Ірина Олександрівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
4. Біляковська Ольга Орестівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
5. Балахтар Катерина Сергіївна - здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053. Психологія, старший викладач кафедри іноземних мов в Національному університеті ім. О. О. Богомольця (Київ, Україна)
6. Більковська Ольга Орестівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
7. Вадзюк Степан Нестерович - доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, почесний академік Національної академії педагогічних наук України, завідувач кафедри фізіології з основами біоетики та біобезпеки Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського України (Тернопіль, Україна)
8. Вовк Вікторія Миколаївна - кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Державного університету ім. Станіслава Сташіца в Пілі (м. Піла, Польща)
9. Гвоздьжєвіч Сильвія — кандидат наук, Державна професійна вища школа ім. Якуба з Парадизу в Гожуві-Великопольському (Польща)
10. Гетманенко Людмила Миколаївна - старша викладачка кафедри природничо-математичної освіти і технологій Інституту післядипломної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (Київ, Україна)

- Яковицька Л.С., Лич О.М.** 1419
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МЕХАНІЗМІВ ВЗАЄМОДІЇ У ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА: ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ТА КОРЕКЦІЙНІ ПІДХОДИ

СЕРІЯ «Медицина»

- Babak Baiat** 1431
THE RELATIONSHIP BETWEEN THE GROWTH OF TROPONIN AND INSULIN LEVELS IN THE BLOOD AND THE PATHOGENETIC ROLE OF THIS PROCESS IN THE PATIENTS WITH MYOCARDIAL INFARCTION

- Chornenka Zh.A., Yasynska E.T., Navchuk I.V.** 1443
PROFESSIONAL AND PERSONAL COMPETENCES OF NURSE FOR SIMULATION OF FACTORS OF PREVENTIVE AND EDUCATIONAL ACTIVITIES REGARDING ARTERIAL HYPERTENSION

- Ibragimova Zarina Bakhram kyzy, Ramatova Meerim** 1452
MATERIALS FOR EYELASH EXTENSIONS: IMPACT ON HEALTH AND SUSTAINABILITY

- Levkiv M.O., Chorniy S.V., Boitsaniuk S.I., Chornij N.V., Patskan L.O., Pohoretska Kh.V., Manashchuk N.V., Zaliznyak M.S.** 1462
ADVANCEMENTS IN DENTAL MATERIALS AND MODERN PERSPECTIVE ON DENTAL RESTORATION TECHNIQUES

- Oganesyan I.H., Starchikova I.L., Hrubnyk M.I.** 1477
GENERAL RULES AND FEATURES OF URINE COLLECTION IN PATIENTS WHEN DETERMINING GLUCOSE CONCENTRATION

- Білоус О.С., Черненко Л.М., Танасійчук І.С., Петрусевич Т.В., Паустовський Ю.О.** 1486
ОБґРУНТУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ІЗ БІОБЕЗПЕКИ ТА БІОЗАХИСТУ НА РІВНІ ОБЛАСНИХ ЦЕНТРІВ КОНТРОЛЮ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ І ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ

- Борисова І.С., Цурбан І.В.** 1496
РОЗПОВСЮДЖЕНІСТЬ ТА ЕТІОЛОГІЯ ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ РОГОВОЇ ОБОЛОНКИ

- Глоба О.П., Бессарабова О.В., Антонова-Рафі Ю.В.** 1504
ДИФЕРЕНЦІЙНА ФУНКЦІОНАЛЬНА ДІАГНОСТИКА ТА КОРЕКЦІЯ РУХОВОЇ СФЕРИ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

UDC: 614.253.5-047.22:616.12-008.331.1-084

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-3\(49\)-1443-1451](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-3(49)-1443-1451)

Chornenka Zhanetta Anatoliivna PhD, Associate professor of the Department of Social Medicine and Public Health of Bukovynian State Medical University, Chernivtsi, <https://orcid.org/0000-0003-2314-1976>

Yasynska Elvira Tsezarivna PhD, Associate Professor of the Department of Social Medicine and Public Health, Bukovynian State Medical University, Chernivtsi, <https://orcid.org/0000-0002-3768-7278>

Navchuk Ihor Vasylovych PhD, Associate Professor, Head of the Department of Social Medicine and and Public Health of Bukovynian State Medical University, Chernivtsi, <https://orcid.org/0000-0002-5461-3924>

PROFESSIONAL AND PERSONAL COMPETENCES OF NURSE FOR SIMULATION OF FACTORS OF PREVENTIVE AND EDUCATIONAL ACTIVITIES REGARDING ARTERIAL HYPERTENSION

Abstract. The problem of the quality of medical care occupies one of the leading positions among the challenges of the healthcare system during the reform period. To ensure a high level of nursing care, several key factors are necessary, in particular, highly qualified medical personnel who possess a wide range of competencies.

The results of the study confirm that middle medical personnel play an important role in the medical and diagnostic process, being its active and equal participant. Their professional activities directly affect the effectiveness of treatment, rehabilitation and recovery of patients.

Competence is a consequence of the acquisition of necessary competencies, therefore this concept has a much broader meaning than the term "competence". The latter is considered as an initial, static category of the competency approach, which defines the requirements for a specific learning outcome - the ability of a person to perform certain socially or professionally significant tasks.

The issue of professional competence is studied within various scientific disciplines, including psychology, sociology, pedagogy, economics and applied specialties. Today, the competency-based approach is considered a key direction in the development of vocational education. Its implementation is an important component of modern educational innovations.

Competencies are the main criterion for assessing a graduate's readiness for future professional activity, personal development and active participation in the life

of society. For specialists, they serve as a basis for further self-improvement, the ability to adapt to changes and expand professional opportunities. In this regard, the current task is the formation of lifelong learning skills.

In the documents of the International Commission of the Council of Europe, the concept of competence is considered through the prism of general and key skills, fundamental knowledge and qualifications that contribute to the successful functioning of an individual in a professional and social environment. Competence encompasses the ability to respond to the challenges of society, the presence of appropriate value orientations, knowledge and practical skills.

The concept of competence is often defined as “the ability to apply knowledge in practice”, which means the ability to integrate acquired skills in various life and professional situations, including social interaction and interpersonal communication. In the scientific literature, the terms “competence”, “professional competence” and “specialist competence” are often used as synonyms, since they are associated with the ability to perform professional activities.

Researchers from foreign countries pay considerable attention to the formation of a competent employee. According to the definition of the International Board of Standards for Training, Performance and Instruction (IBSTPI), competence is defined as the ability to effectively perform professional tasks in accordance with established standards. It encompasses a set of knowledge, skills and value orientations that ensure productive activity in a certain field.

Keywords: professional and personal competencies, nurses, prevention of arterial hypertension, Spearman correlations.

Чорненко Жанетта Анатоліївна к.м.н., доцент кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я, Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, <https://orcid.org/0000-0003-2314-1976>

Ясинська Ельвіра Цезарівна к.м.н., доцент кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я, Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, <https://orcid.org/0000-0002-3768-7278>

Навчук Ігор Васильович к.м.н., доцент, завідувач кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я, Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, <https://orcid.org/0000-0002-5461-3924>

ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНІ КОМПЕТЕНЦІЇ МЕДИЧНОЇ СЕСТРИ ДЛЯ МОДЕЛЮВАННЯ ФАКТОРІВ ПРОФІЛАКТИЧНО- ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЩОДО АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ

Анотація. Проблема якості медичної допомоги займає одну з провідних позицій серед викликів системи охорони здоров'я в період реформування. Для

забезпечення високого рівня сестринської допомоги необхідні кілька ключових факторів, зокрема висококваліфікований медичний персонал, який володіє широким спектром компетенцій.

Результати дослідження підтверджують, що середній медичний персонал відіграє важливу роль у лікувально-діагностичному процесі, будучи його активним та рівноправним учасником. Його професійна діяльність безпосередньо впливає на ефективність лікування, реабілітацію та одужання пацієнтів.

Компетентність є наслідком засвоєння необхідних компетенцій, тому це поняття має значно ширший зміст, ніж термін «компетенція». Остання ж розглядається як початкова, статична категорія компетентнісного підходу, що визначає вимоги до конкретного результату навчання – здатності особи виконувати певні соціально чи професійно значущі завдання.

Питання професійної компетентності вивчається у межах різних наукових дисциплін, включаючи психологію, соціологію, педагогіку, економіку та прикладні спеціальності. На сьогодні компетентнісний підхід розглядається як ключовий напрям розвитку професійної освіти. Його впровадження є важливою складовою сучасних освітніх інновацій.

Саме компетентності є основним критерієм оцінки готовності випускника до майбутньої професійної діяльності, особистісного розвитку та активної участі в житті суспільства. Для фахівців вони слугують базою для подальшого самовдосконалення, здатності адаптуватися до змін і розширювати професійні можливості. У зв'язку з цим актуальним завданням є формування навичок навчання впродовж життя.

У документах Міжнародної комісії Ради Європи поняття компетентності розглядається крізь призму загальних і ключових навичок, фундаментальних знань та кваліфікацій, що сприяють успішному функціонуванню особистості у професійному та соціальному середовищі. Компетентність охоплює здатність відповідати на виклики суспільства, наявність відповідних ціннісних орієнтирів, знань і практичних умінь.

Поняття компетентності часто визначають як «уміння застосовувати знання на практиці», що означає здатність інтегрувати набуті навички в різних життєвих і професійних ситуаціях, включаючи соціальну взаємодію та між-особистісну комунікацію. У науковій літературі терміни «компетентність», «професійна компетентність» та «компетентність спеціаліста» часто використовуються як синоніми, оскільки вони пов'язані зі здатністю виконувати професійну діяльність.

Дослідники зарубіжних країн приділяють значну увагу формуванню компетентного працівника. Згідно з визначенням Міжнародного департаменту стандартів для навчання, досягнень та освіти (International Board of Standards for Training, Performance and Instruction, IBSTPI), компетентність визначається як здатність ефективно виконувати професійні завдання відповідно до

встановлених стандартів. Вона охоплює комплекс знань, умінь і ціннісних орієнтацій, що забезпечують продуктивну діяльність у певній галузі.

Ключові слова: професійно-особистісні компетенції, медичні сестри, профілактика артеріальної гіпертензії, кореляційні зв'язки Спірмена.

Formulation of the problem. The professional activity of a nurse is of critical importance for the process of patient recovery. In many countries of the world, nurses are perceived not only as assistants to doctors, but also as independent specialists who make important clinical decisions regarding rehabilitation, recovery and care for patients[1,2].

The reform of the health care system is aimed at expanding the functional responsibilities of paramedical staff, which increases the level of their autonomy and responsibility. Highly qualified nurses play a key role in disease prevention, since a significant part of chronic pathologies is subject to control and prevention [3,4]. This helps to improve the quality of life of patients and reduce the risk of complications.

Therefore, nurses must not only have the necessary professional competencies, but also be motivated for continuous training, realize the importance of preventive work and trust its effectiveness.

Analysis of recent research and publications. A review of scientific sources shows that, although a significant number of studies are devoted to the development of strategies for nursing support of patients for blood pressure control [5,6], there is still a lack of works that would focus on identifying the key professional and personal competencies (PPC) of nurses necessary for effective prevention of arterial hypertension (AH). The available scientific research mostly focuses on the general structure of professional competencies [7] or individual competencies in specific areas, such as professional rehabilitation [8] or prevention of infectious diseases [9]. In view of this, the development of a theoretical model of PPC factors of nurses that are of direct importance for the implementation of preventive tasks regarding AH can be an important step in improving the professional training of specialists in the field of "Nursing". Such a model will contribute not only to more effective training of future nurses, but also to improving the qualifications of working specialists in the direction of preventive activities among the population.

The aim of the study. To investigate the professional and personal competencies of nurses who are directly involved in the organization and conduct of classes with patients for the purpose of prevention of arterial hypertension.

Presenting main material. To solve this practical problem, a deeper analysis of the results of the study of professional and personal competencies of nurses who are directly involved in organizing and conducting classes with patients on the prevention of arterial hypertension (AH) (n = 156) was conducted. The first stage of this analysis was the identification of correlations between individual components of professional and personal competencies, which allowed us to identify key elements that are system-forming and form the basis for the development of other

competencies. For this purpose, the statistical method of analysis using the Spearman criterion was used. The data obtained indicate that the most significant correlations were found between such characteristics as the level of sociability, the motive for choosing a profession "the opportunity to take care of one's health", optimism, self-confidence/lack of self-confidence as professional and empathic abilities.

In particular, the motive for choosing a profession "the opportunity to take care of one's health" has a positive relationship with the development of communicative culture ($r_s=0.28$ at $p=0.03$), while its growth is accompanied by a decrease in empathic abilities ($r_s=-0.41$ at $p=0.001$), including the level of development of the rational channel of empathy ($r_s=-0.41$ at $p=0.001$). There is also a connection with a weakening of self-esteem ($r_s=-0.36$ at $p=0.005$), a decrease in autosympathy ($r_s=-0.30$ at $p=0.02$) and a deterioration in expectations of the attitude of others ($r_s=-0.32$ at $p=0.01$).

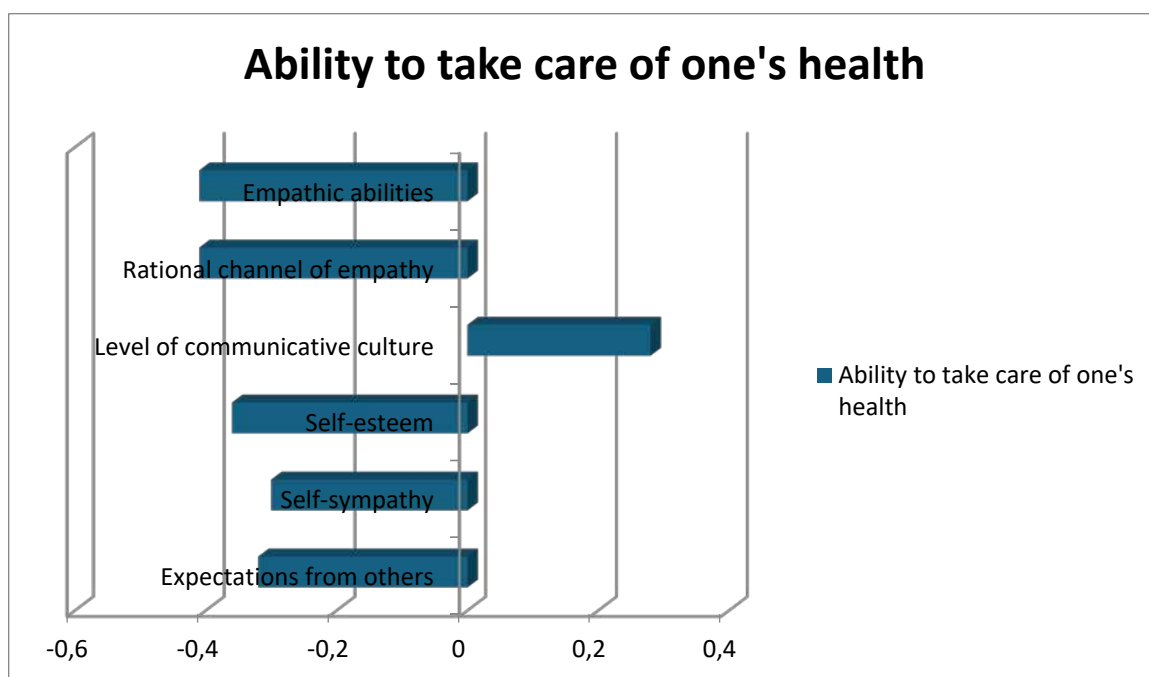

Fig. 1 Statistically significant correlations of the motive "the opportunity to take care of one's health" as an element of the PPC of nurses with other elements of this construct (according to Spearman's criterion, r_s)

The level of sociability, in turn, decreases due to increased communication barriers, in particular inadequate expression of emotions ($r_s=-0.31$ at $p=0.00$) and dominance of negative emotions ($r_s=-0.26$ at $p=0.004$). At the same time, sociability increases with increased activity ($r_s=0.61$ at $p\leq 0.0000001$), optimism ($r_s=0.28$ at $p=0.03$) and improved self-understanding as a professional ($r_s=0.27$ at $p=0.04$).

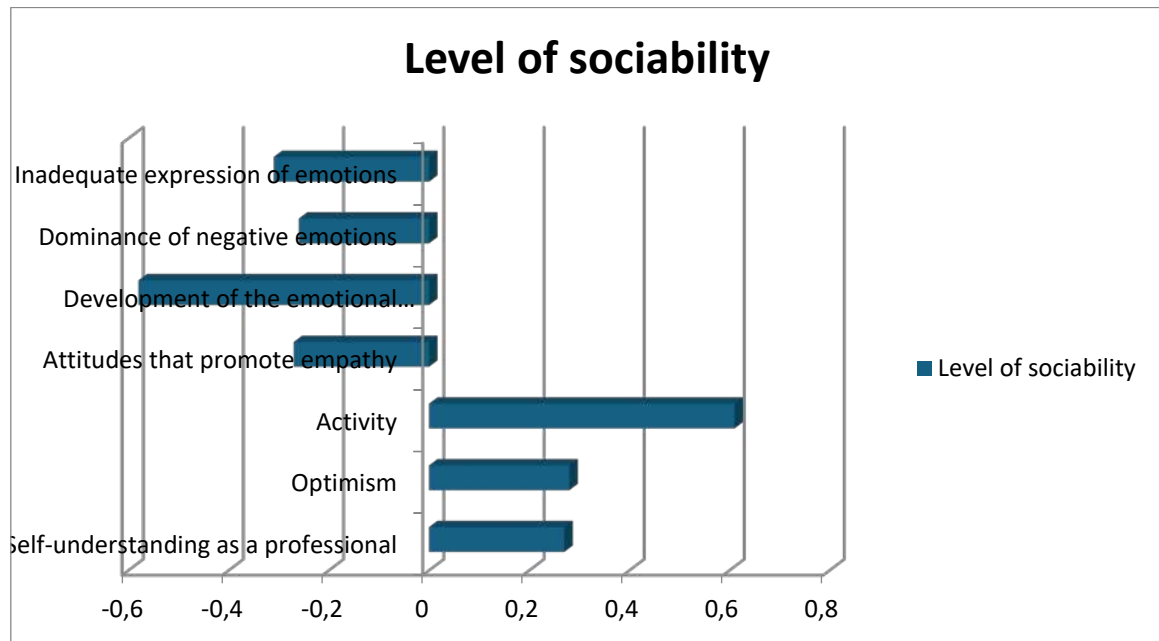

Fig. 2 Statistically significant correlations of the level of sociability as an element of the PPC of nurses with other elements of this construct (according to the Spearman criterion, r_s)

As for optimism, its level decreases with the strengthening of such a barrier as the reluctance to establish close relationships with people ($r_s = -0.25$ at $p = 0.05$), as well as with the instability of self-esteem ($r_s = -0.37$ at $p = 0.003$) and the increase in the negative assessment of one's own professional activities ($r_s = -0.30$ at $p = 0.02$). At the same time, optimism increases with the improvement of self-understanding ($r_s = 0.28$ at $p = 0.03$).

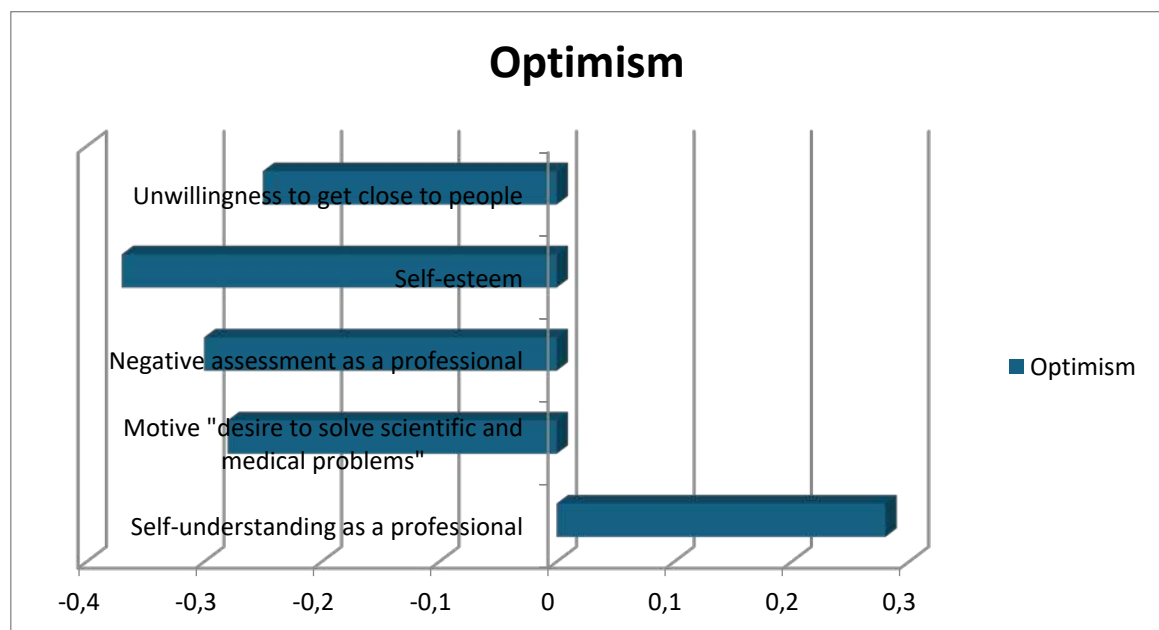

Fig. 3. Statistically significant correlations of optimism as an element of the PPC of nurses with other elements of this construct (by Spearman's criterion, r_s)

Professional self-doubt in nurses correlates with reluctance to establish close social contacts ($r_s=0.32$ at $p=0.01$). It is also associated with motives for choosing a profession, such as “prestige of the profession” ($r_s=0.28$ at $p=0.03$), “desire to solve scientific and medical problems” ($r_s=0.28$ at $p=0.03$) and “the opportunity to take care of one’s health” ($r_s=0.41$ at $p=0.001$). At the same time, under the influence of the motive “the opportunity to influence other people”, self-doubt decreases ($r_s=-0.36$ at $p=0.004$).

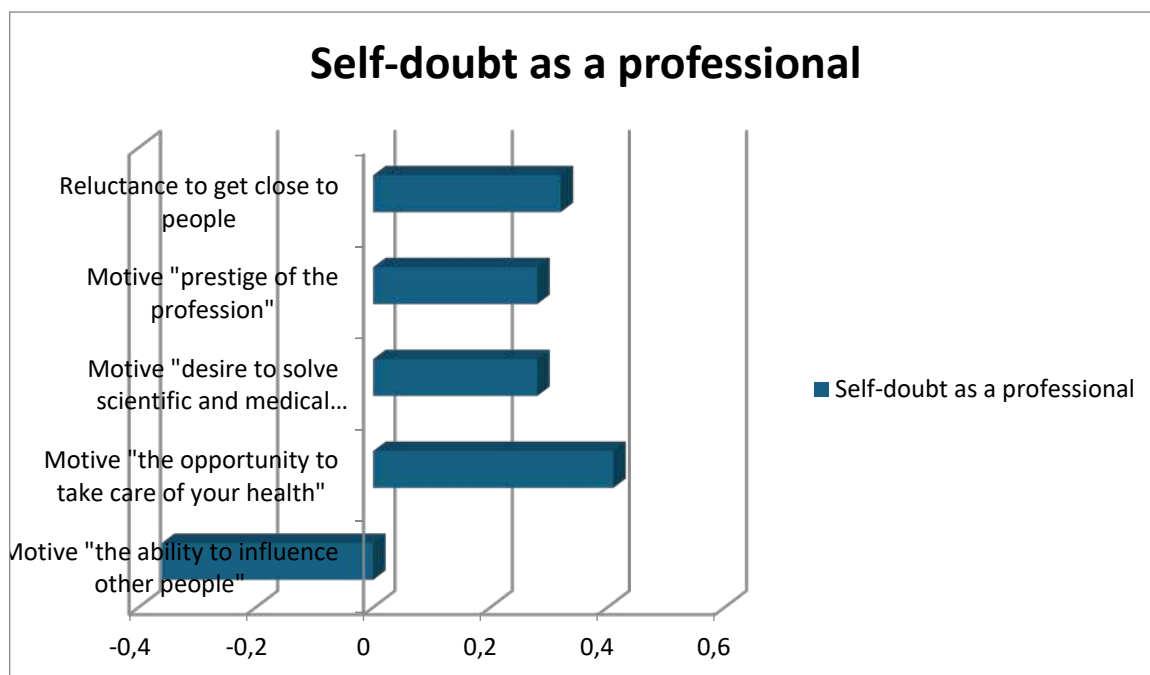

Fig. 4 Statistically significant correlations of insecurity as a nursing professional with other elements of the PPC (by Spearman's test, r_s)

Empathic abilities of nurses appear to be more developed with a decrease in the significance of such motives for choosing a profession as “prestige of the profession” ($r_s=-0.39$ at $p=0.002$) and “the opportunity to take care of one’s health” ($r_s=-0.41$ at $p=0.001$). However, they increase with an increase in the relevance of the motive “the opportunity to influence other people” ($r_s=0.43$ at $p=0.0006$). In addition, the level of empathy appears to be lower in nurses who receive high professionalism ratings from the head nurse ($r_s=-0.39$ at $p=0.002$) and have a higher qualification category ($r_s=-0.27$ at $p=0.04$).

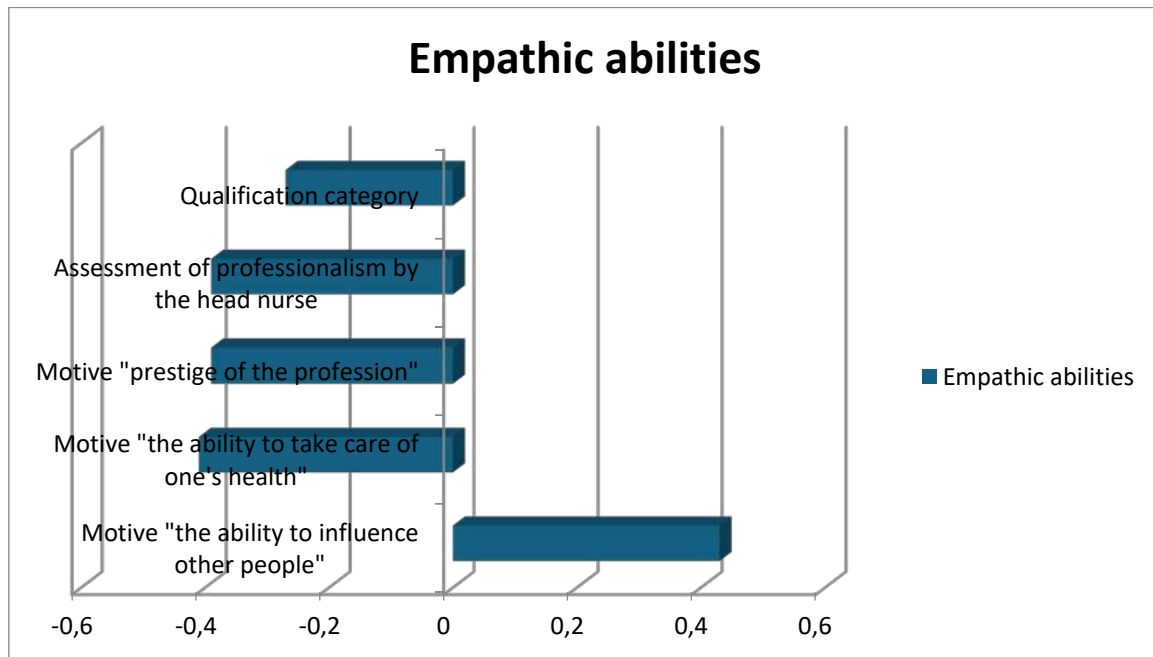

Fig.5 Statistically significant correlations of empathic abilities of nurses with other elements of the PPC (by Spearman's criterion, r_s)

Conclusions. Thus, the proposed models of factors of professional and personal competencies (PPC) indicate the key role of such characteristics as sociability, empathy, optimism and self-confidence. They are decisive for the effective performance of tasks related to the prevention of arterial hypertension by nurses. The most successful in preventive and educational work were nurses with a high level of sociability and empathy, an average level of optimism and moderate confidence in their own professional abilities.

The proposed models can serve as the basis for the development of professional development programs and staff assessment. They can also be used in the process of planning advanced training courses for nurses. Since nurses play an important role in maintaining public health and preventing diseases, they need specialized training and continuous professional development, which will ensure the formation of the necessary set of knowledge and skills for effective preventive activities.

References:

1. Petrushchak O. M., Krynytska I. Ya. The role of nursing staff in the modern stage of health system. *Nursing*. 2017;4:48-50.
2. Sirenko YM, Lupai MI, Nesukai OG, Sokolova LK, Dolzhenko MM, Voronkov LG. Control of arterial hypertension in Ukraine: conclusions of experts. *Health of Ukraine in the 21st century* [Internet]. 2017[cited 2020 Sep 21];24. Available: <https://health-ua.com/article/33340-kontrol-arteralno-gpertenzi-v-ukraini-visnovki-ekspertiv>.
3. Ministry of Health of Ukraine [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
4. N.M. Abashnyk The role of the nurse in Ukraine and in the world / N.M. Abashnyk // *Nursing*. – 2019. – No. 4. – P. 7-10. <https://doi.org/10.11603/2411-1597.2019.4.10828>

5. Himmelfarb Ch.R.D., Commodore-Mensah Y., Hill M.N. Expanding the Role of Nurses to Improve Hypertension Care and Control Globally. *Annals of Global Health* 2016; March–April, V. 82, I. 2: 243-253. DOI: <http://doi.org/10.1016/j.aogh.2016.02.003>

6. Israfil, I., & Making, M. A. The Role of Community Nurses in the Prevention of Complications on Hypertension Patients in Integrated Health Centers. *JURNAL INFO KESEHATAN* 2019; 17(2): 108-118. <https://doi.org/10.31965/infokes.Vol17.Iss2.320>

7. Nursing and Midwifery Council. Standards for competence for registered nurses. NMC. Available from: <https://www.nmc.org.uk/globalassets/sitedocuments/standards/nmc-standards-for-competence-for-registered-nurses.pdf>

8. Vaughn S., Mauk K.L., Jacelon C.S. et al. The Competency Model for Professional Rehabilitation Nursing. *Rehabilitation Nursing* 2016; January/February V. 41, I.1: 33-4. <https://doi.org/10.1002/rnj.225>

9. Association for Professionals in Infection Control and Epidemiology. Infection preventionist (IP) competency model. <https://apic.org/professional-practice/infection-preventionist-ip-competency-model/>

Література:

1. Petrushchak O. M., Krynytska I. Ya. The role of nursing staff in the modern stage of health system. *Nursing*. 2017;4:48-50.

2. Sirenko YM, Lupai MI, Nesukai OG, Sokolova LK, Dolzhenko MM, Voronkov LG. Control of arterial hypertension in Ukraine: conclusions of experts. *Health of Ukraine in the 21st century* [Internet]. 2017[cited 2020 Sep 21];24. Available: <https://health-ua.com/article/33340-kontrol-arterialno-gipertenz-v-ukran-visnovki-ekspertv>.

3. Ministry of Health of Ukraine [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>

4. N.M. Abashnyk The role of the nurse in Ukraine and in the world / N.M. Abashnyk // *Nursing*. – 2019. – No. 4. – P. 7-10. <https://doi.org/10.11603/2411-1597.2019.4.10828>

5. Himmelfarb Ch.R.D., Commodore-Mensah Y., Hill M.N. Expanding the Role of Nurses to Improve Hypertension Care and Control Globally. *Annals of Global Health* 2016; March–April, V. 82, I. 2: 243-253. DOI: <http://doi.org/10.1016/j.aogh.2016.02.003>

6. Israfil, I., & Making, M. A. The Role of Community Nurses in the Prevention of Complications on Hypertension Patients in Integrated Health Centers. *JURNAL INFO KESEHATAN* 2019; 17(2): 108-118. <https://doi.org/10.31965/infokes.Vol17.Iss2.320>

7. Nursing and Midwifery Council. Standards for competence for registered nurses. NMC. Available from: <https://www.nmc.org.uk/globalassets/sitedocuments/standards/nmc-standards-for-competence-for-registered-nurses.pdf>

8. Vaughn S., Mauk K.L., Jacelon C.S. et al. The Competency Model for Professional Rehabilitation Nursing. *Rehabilitation Nursing* 2016; January/February V. 41, I.1: 33-4. <https://doi.org/10.1002/rnj.225>

9. Association for Professionals in Infection Control and Epidemiology. Infection preventionist (IP) competency model. <https://apic.org/professional-practice/infection-preventionist-ip-competency-model/>